

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.III.12/2026/8. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2026. évi március hó 10. napján megtartott tanácsülésen meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1 és társai** ellen indított büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 17.B.298/2025/2. számú ítéletének Terhelt1 II. r. vádlottra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

Terhelt1 II. r. vádlott közbizalom elleni bűncselekményét 2 rendbeli, folytatólagosan – ebből egy esetben tettesként, egy esetben pedig bűnsegédként – elkövetett, a Btk. 345. §-ban meghatározott hamis magánokirat felhasználása vétségének minősíti;

a pénzbüntetés kiszabására és a meg nem fizetésének jogkövetkezményére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pécsi Törvényszék a 2025. évi november hó 19. napján kihirdetett 17.B.298/2025/2. számú ítéletében
- [2] - *Terhelt1 II. r. vádlottat* bűnsegédként elkövetett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott és az (5)

bekezdés *b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette; valamint 2 rb. – ebből egy esetben társtettesként, egy esetben bűnsegédként elkövetett – a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre, 350 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés tartamába a 2022. évi október hó 25. és a 2023. évi május hó 12. napja között előzetes fogva tartásban, valamint a 2023. évi május hó 13. és a 2023. évi július hó 18. napja között bűnügyi felügyeletben töltött időt beszámította oly módon, hogy egy nap előzetes fogva tartás egy nap szabadságvesztésnek, 4 nap bűnügyi felügyelet szintén egy nap szabadságvesztésnek felel meg.

- [3] - *Terhelt2 IV. r. vádlottat* 2 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott és az (5) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette; 3 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott és a (4) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette; 2 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott és a (3) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette; 2 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott költségvetési csalás büntette; valamint 11 rb. folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre, 350 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év közügyektől és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés tartamába a 2022. évi október hó 25. és a 2023. évi május hó 22. napja között előzetes fogva tartásban, valamint a 2023. évi május hó 23. és a 2023. évi július hó 19. napja között bűnügyi felügyeletben töltött időt beszámítani rendelte oly módon, hogy egy nap előzetes fogva tartás egy nap szabadságvesztésnek, 4 nap bűnügyi felügyelet szintén egy nap szabadságvesztésnek felel meg.
- [4] A pénzbüntetés egy napi tételének összegét mindkét vádlott esetében 5.000 forintban, a teljes összegét így 1.750.000 forintban határozta meg, melynek megfizetésére mindkettejük tekintetében 10 havi részletfizetési lehetőséget engedélyezett. Rendelkezett arról, hogy a részletfizetési szabályok megsértése esetén a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, melynek során a végrehajtási fokozatra a szabadságvesztés végrehajtási fokozata az irányadó.
- [5] Megállapította, hogy a szabadságvesztés – melyből a vádlottak legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra – végrehajtási fokozata mindkét vádlott esetén börtön.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen *Terhelt1 II. r. vádlott védője*, valamint *Terhelt2 IV. r. vádlott és védője* a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.
- [7] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy *Terhelt1 II. r. és Terhelt2 IV. r. vádlott* vonatkozásában a pénzbüntetés kiszabását mellőzze, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [8] *Terhelt2 IV. r. vádlott és védője* az ítéltáblának címzett beadványában a fellebbezését a 2026. évi március hó 9. napjával visszavonta. A fentiekre tekintettel *Terhelt2 IV. r. vádlott* vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítélete a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 458. § (1) bekezdés *b)* pont II. fordulata szerint a 2026. évi március hó 9. napján jogerőre emelkedett.
- [9] *Terhelt1 II. r. vádlott védője* az ítéltáblának címzett fellebbezés-indokolásában a szabadságvesztés tartamának enyhítését, végrehajtásának felfüggesztését; valamint a

pénzbüntetés, a közügyektől és a foglalkozástól eltiltás mellőzését kérte. Kiemelte, hogy a Terhelt1 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartama mind a belső – azaz a többi vádlottal szemben kiszabott jogkövetkezményeket figyelembe vevő – arányosságot, mind pedig a külső – a Pécsi Törvényszék hasonló tárgyi súlyú ügyben kiszabott szankcióit szem előtt tartó – arányosságot sérti, annak tartama eltúlzott. A pénzbüntetés álláspontja szerint Terhelt1 II. r. vádlott kedvezőtlen jövedelmi-vagyoni helyzete okán a büntetés célján túlmutató joghátrány, egyben rejtett szabadságvesztés. Mivel a külső arányosság szempontjánál értékelendő, Terhelt1 II. r. vádlottal szemben a Pécsi Törvényszék által 13.B.75/2024/2. számú ügydöntő határozatban már jogerősen 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás került kiszabásra, így a jelen ügyben alkalmazott ugyanilyen joghátrány a büntetés céljával ellentétes kétszeres büntetésnek minősül.

[10]

II.

- [11] Az elsőfokú bíróság által tartott előkészítő ülésen Terhelt1 II. r. vádlott – a Be. 500. § (2) bekezdésében írtakra történő figyelmeztetés után – beismerte a bűnösségét azokban a bűncselekményekben, amelyek miatt ellene vádat emeltek, és a beismeréssel érintett körben lemondott a tárgyaláshoz való jogáról.
- [12] Nyilatkozatát az elsőfokú bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése alapján elfogadta, így a tényállás megalapozottságára és a bűnösség kérdésére – a Be. 521. § (1) bekezdése értelmében – nem folytathatott le bizonyítást.
- [13] A bűnösség megállapítása, illetve a váddal egyező tényállás és minősítés miatt – a Be. 580. § (2) bekezdésében írtak szerint – fellebbezésnek nem volt helye; a bejelentett jogorvoslati kérelem a Be. 583. § (3) bekezdés *a)* pontja alapján kizárólag a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések ellen irányult.
- [14] Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálta felül [*Be. 590. § (3) bekezdés*], oly módon, hogy – a Be. 591. § (2) bekezdés *a)* pontjában írtak folytán – nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.
- [15] A felülbírálat korlátozottsága ellenére – szem előtt tartva a Be. 590. § (5) bekezdésében rögzítetteket – vizsgálni kellett azon eljárási szabályok megtartását, melyek megsértése esetén a Be. 607. § (1) bekezdése, a Be. 608. § (1) bekezdése, valamint a Be. 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kell helyezni, illetve azt is, hogy helytálló-e a bűnösség megállapítására és a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezés.
- [16] Ezen túlmenően hivatalból kellett döntenie az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is [*Be. 590. § (7) bekezdés*].
- [17] A másodfokú bíróság nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, mely az ügy érdemi elbírálását akadályozta, illetve kizárta volna.
- [18] Az ítélet Be. 562. § (2) bekezdése szerinti rövidített indokolására is jogszerűen került sor. Megjegyzendő azonban, hogy még ebben az esetben is számot kellett volna adnia az elsőfokú bíróságnak a bűncselekmény minősítésének indokolásáról [*Be. 561. § (3) bekezdés e) pont*].
- [19] Az erre vonatkozó kötelezettségének azonban formálisan tett eleget azzal, hogy megismételte a rendelkező részben leírtakat. Az indokolás során arra kellett volna kitérnie, hogy *miért* ezekben a bűncselekményekben állapította meg Terhelt1 II. r. vádlott büntetőjogi felelősségét.

Emellett ki kellett volna térnie a felróhatóság fokára és annak az indokaira [*Nagykommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényhez* (szerkesztette: Polt Péter, Miskolczi Barna, Vida József, Karner Zsanett)].

- [20] Az elsőfokú bíróság által vétett relatív eljárási szabálysértés azonban nem volt olyan súlyú, hogy ennek okán hatályon kívül helyezésre lett volna szükség (*BH2021. 193.*).

[21] **III.**

- [22] Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett Terheltl II. r. vádlott büntetőjogi felelősségére, a bűncselekmények minősítése azonban csak részben felel meg a büntető anyagi jogi szabályoknak.

- [23] A bűncselekményeket a Btk. 2. § (1) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazásával az elkövetés – befejezése – idején, azaz a 2022. évi augusztus hó 9. napján hatályos törvény szerint kellett elbírálni. Az új büntető törvény ugyanis nem teremtett kedvezőbb, enyhébb megítélést lehetővé tevő jogszabályi környezetet.

- [24] A költségvetést károsító és a közbizalom elleni bűncselekmény jogi értékelését és indokolását a másodfokú bíróság az alábbiak szerint adja meg:

- [25] Kiindulópontként rögzítendő, hogy költségvetésen az államháztartás alrendszerének költségvetését, valamint a nemzetközi szervezet által vagy nevében kezelt költségvetést, továbbá az Európai Unió által vagy nevében kezelt költségvetést, pénzalapokat is érteni kell [*Btk. 396. § (9) bekezdés a) pont*].

- [26] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott költségvetési csalás elkövetési magatartása az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozattétel az adóhatóság irányába, vagy ilyen ténynek az elhallgatása.

- [27] Ennek megfelelően a szóban forgó bűncselekményt közvetlen tettesként csak az követheti el, aki ezeket a tényeket az adóhatóságnak bevallani köteles (*BH2010.114.*; *Kúria, Bfv.I.964/2021/6.*; *Kúria, Bfv.I.1378/2021/35.*).

- [28] Az elsőfokú bíróság ítéletének I/1. tényállási pontjában leírt magatartásával Terheltl II. r. vádlott valótlan tartalmú számlák kibocsátásával szándékosan segítséget nyújtott ahhoz, hogy az azokat befogadó, és a könyvelésében szerepeltető gazdasági társaság vezető tisztségviselője – az adóhatóságban hamis tévképzetet kialakítva – 410.887.000 forint vagyoni hátrányt okozzon Magyarország központi költségvetésének. Mind Terheltl II. r. vádlott, mind pedig a számlákat a könyvelésében szerepeltető gazdasági társaság vezető tisztségviselője tisztában volt egyrészt az okiratok valótlan tartalmával, azaz azzal, hogy az abban szereplő adatok nem felelnek meg a valóságnak, másrészt azzal is, hogy az utóbbi személy által annak ellenére kerül levonásra a számlák általános forgalmi adó-tartalma, hogy azt előzőleg egy gazdasági szereplő sem fizette be a költségvetésbe. Ebben az esetben Terheltl II. r. vádlottat a Btk. 14. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédi felelősség terheli.

- [29] A jogalkotó a vagyoni hátrány általános fogalmát a Btk. 459. § (1) bekezdés 17. pontjában akként adta meg, hogy annak minősül a vagyonban okozott kár, azaz értékcsökkenés, és az elmaradt vagyoni előny. Ehhez képest speciális rendelkezést tartalmaz a Btk. 396. § (9) bekezdés b) pontja, melynek értelmében a költségvetési csalás alkalmazásában vagyoni hátrány alatt kell érteni a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételkiesés mellett a költségvetésből jogosulatlanul igénybe vett vagy céltól eltérően felhasznált pénzeszközt is.

- [30] Jelen esetben a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételkiesés – mint vagyoni hátrány – 410.887.000 forintot tesz ki, mely a Btk. 459. § (6) bekezdés *d)* pontja szerint különösen nagyinak minősül.
- [31] A költségvetési csalásnál – mint összefoglalt bűncselekménynél – a vádemelés időpontja zárja le a törvényi egységet, ahol a tettesi elkövetési magatartások – függetlenül azok közvetlen vagy közvetett voltától – egy bűncselekményt alkotnak. Ilyenkor a minősítés egységesen a súlyosabb elkövetői alakzathoz, az önálló tettességhez igazodik, oly módon, hogy a különböző részcselekményekkel okozott vagyoni hátrányt is egybe kell számítani (*BH2018. 162.*).
- [32] Ugyanakkor törvényi egységet csak törvényi tényálláson belüli magatartás, azaz tettesi cselekmény teremt. A bűnrészességre – mint törvényi tényálláson kívüli magatartásra – törvényi egységet nem lehet alapozni (*BH2015. 178.*, *EBH2019. B.6.*, *BH2020. 129.*).
- [33] Az elsőfokú bíróság ugyan az ítélet részévé tette az I/5. tényállási pontot, annak költségvetést károsító vonatkozását azonban – helyesen – jogi értékelés nélkül hagyta, mert a Baranya Vármegyei Főügyészség a 2025. évi április hó 11. napján kelt M.I.B.264/2020/501. számú határozatával a Terhelt1 II. r. vádlott ellen a Btk. 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott és az (5) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette miatt folyamatban volt büntetőeljárást a Be. 398. § (1) bekezdés *f)* pontja szerint megszüntette. Indokolása szerint az említett bűncselekmény elkövetése miatt Terhelt1 II. r. vádlottat a Pécsi Törvényszék a 2024. évi március hó 28. napján jogerőre emelkedett 13.B.75/2024/2. számú határozatával 2 év szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől – mint foglalkozástól – eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.
- [34] Terhelt1 II. r. vádlott magatartásának célja ugyanakkor a több éven keresztül zajló, részben tettesi, részben bűnsegédi magatartással az volt, hogy ugyanolyan bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekedjen, így cselekményét a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja szerinti üzletszerűség minősítette. Ennek megfelelően az államháztartás oldalán állandóan visszatérő, ismétlődő jelleggel vagyoni hátrány, az adóbevallást nyújtó gazdasági társaságoknál jogellenes vagyoni előny keletkezett. Az üzletszerűség akár egyetlen bűncselekmény elkövetése esetén is megállapítható, ha a rendszeres haszonszerzésre törekvő elkövetőt több bűncselekmény elkövetésének szándéka vezérelte (*BH2011. 92.*, *BH2011. 33.*, *BH1999. 8.*). Ennek megítélése szempontjából irreleváns, hogy az elkövető saját vagy más haszna érdekében követte el a bűncselekményt, és ennek során a jogtalan vagyoni előny kinél realizálódik (*BH2008. 174.*).
- [35] A gazdasági társaságok adminisztrációs ügyintézésének összehangolását igénylő számlakibocsátást szükségképpen megelőzte olyan megállapodás, mely a résztvevők bevonására és a feladataik meghatározására irányult. Ezek után került sor a valótlan tartalmú számviteli bizonylatok több éven keresztül történő felhasználására, melynek során legalább hallgatólagos formában, illetve ráutaló magatartással bizalmi viszonyra épülő akarategység jött létre a bűncselekmény-sorozatban résztvevők között. Ez nem egy konkrét bűncselekmény, hanem a bűnözésnek a tervezett, átgondolt lebonyolítását jelentette.
- [36] A fentiekre tekintettel Terhelt1 II. r. vádlott a bűnsegédi magatartást bünszövetség [*Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pont*] keretében valósította meg. A bünszövetség megállapítását az sem zárta ki, hogy egy rendbeli elkövetésről volt szó (*BH2018. 244.*).
- [37] Terhelt1 II. r. vádlott költségvetést károsító bűncselekményét a törvényszék ezért helyesen minősítette bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott és az (5) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének (*az elsőfokú bíróság ítéletének I/1. történeti tényállási pontja*).

- [38] A Btk. 345. §-a szerint, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének a bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú okiratot használ fel, a hamis magánokirat felhasználásának a vétségét követi el.
- [39] A fentiekben már részletezett valótlan tartalmú számlákat – mint magánokiratokat – az adóbevallásra kötelezett gazdasági társaságok vezető tisztségviselői felhasználták, mert joghatás kiváltása érdekében a könyvelésben szerepeltették, illetve az elkövetői körön kívül álló személyhez is került az adóbevallás benyújtásával.
- [40] Terhelt1 II. r. vádlott a I/5. történeti tényállási pontban leírt magatartásával így tettesként, a II/1. tényállási pontban részletezettel pedig bűnsegédként követte el az összesen 2 rendbeli bűncselekményt.
- [41] A hamis magánokirat felhasználásának folytatólagos elkövetéséről szóló 36. BK vélemény szerint a hamis magánokirat felhasználása folytatólagosan elkövetett, ha a valótlan tartalmú, ugyanazon vagy több magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényes feltételei is fennálltak.
- [42] A Btk. 6. § (2) bekezdéséből következően a folytatólagosság megállapításához szükséges az azonos sértett sérelmére történő elkövetés, mely a hamis magánokirat felhasználásának kapcsán sajátos formában jelentkezik. Miután a magánokirat felhasználása jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének a bizonyításával összefüggésben valósul meg, a megsértett jogviszonynak van jelentősége. A magánokirat akkor vált ki joghatást, ha jogi jelentősége van, azaz a valótlan adat miatt az okirat más jogi megítélést, más jogkövetkezményt von maga után, mint amit a valós adat eredményezett volna (*BH2019. 70.*). Nyilvánvaló, hogy a valótlan tartalmú magánokiratok könyvelésben és adóbevallásban történt szerepeltetése az adózó gazdasági társaságok és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal közötti jogviszony integritásának a megsértését jelentette.
- [43] A megsértett jogviszony száma szolgált a hamis magánokirat felhasználása rendbeliségének az alapjául. Az I/5. tényállási pontban ez az kft1. és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az I/1. tényállási pontban a kft2. és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal között állt fenn. Előbbi esetben a magánokiratokat Terhelt1 II. r. vádlott saját maga használta fel, így tettesként felel, utóbbi esetben pedig ahhoz szándékosan segítséget nyújtott, így bűnsegéd.
- [44] Terhelt1 II. r. vádlott az I/5. és az I/1. tényállási pontban leírt magatartásával így 2 rendbeli, folytatólagosan – ebből egy esetben tettesként, egy esetben pedig bűnsegédként – elkövetett, a Btk. 345. §-ban meghatározott hamis magánokirat felhasználásának a vétségéért felel.
- [45] A hamis magánokirat felhasználása általában – de nem szükségszerűen – a költségvetési csalás büntettének eszközcselekménye, ennek ellenére a következetesen érvényesülő bírósági gyakorlat szerint (*BH1993. 271., BH2021. 299.*) egymással valódi halmazatban állnak.
- [46] Terhelt1 II. r. vádlott mind a költségvetést károsító bűncselekményt, mind a közbizalom elleni bűncselekményeket a Btk. 7. § I. fordulata szerinti egyenes szándékkal követte el, mert a cselekményének a következményeit kívánta.

[47]

IV.

- [48] Az elsőfokú bíróság törvényesen rögzítette az irányadó halmazati büntetési tételkeretet és annak a középmértékét.

- [49] A büntetés kiszabásánál irányadó tényezőket nagyrészt helyesen ismerte fel, azok csak kisebb részben szorulnak pontosításra, illetve kiegészítésre.
- [50] A költségvetést károsító bűncselekmény absztrakt tárgyi súlya leginkább az okozott vagyoni hátrány mértékéhez igazodik. Ez jut kifejezésre az eltérő büntetési tételkeretekben, de azokon belül a különböző összegek további különbségtételre adhatnak okot.
- [51] Jelen esetben Terheltl II. r. vádlott 410.887.000 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott szándékosan segítséget. Mindez a különösen nagy érték felső határához közelít.
- [52] Súlyosító körülmény, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény azonos bekezdésen belül kétszeresen, üzletszerűen és bünszövetségben elkövetettként minősül. Terhére értékelendő a hamis magánokirat felhasználását érintő folytatólagos elkövetés, valamint a kettőt meghaladó, összesen háromszoros bűnhalmazat. A történeti tényállásból következően Terheltl II. r. vádlott a bűncselekmények elkövetése során kezdeményező szerepet töltött be *{az elsőfokú bíróság ítéletének [67] bekezdése}*.
- [53] Ezzel szemben a több éven keresztül zajló elkövetést – a kétszeres értékelés tilalmát szem előtt tartva – a másodfokú bíróság azért nem rótta a terhére, mert ezáltal került sor a már büntetékiszabási tényezőként figyelembe vett összegű vagyoni hátrány okozására.
- [54] Enyhítő körülmény a bűnösség előkészítő ülésen történt beismerése mellett a büntetlen előélet.
- [55] A bűnsegédnek a bűncselekmény(ek) elkövetésében általában kisebb a szerepe, mint a tettesnek, ezért enyhítő körülménynek tekintendő. Jelen esetben azonban az enyhítő hatását csökkentti, hogy a bűncselekmények elkövetésében kezdeményező szerepet betöltő Terheltl II. r. vádlott ugyanúgy minősülő bűncselekményeket tettesként is megvalósított.
- [56] A jelentős időmúlás szintén enyhítő tényező, annak értékelésekor azonban szem előtt kell tartani azt is, hogy a Terheltl II. r. vádlott által elkövetett bűncselekmények befejező időpontja a 2022. évi július hó 17. napja. Ezt követően az ügyészség a 2025. évi április hó 24. napján nyújtotta be a vádiratot, az elsőfokú bíróság pedig a 2025. évi november hó 19. napján ítéletet hozott. A jogerős ügydöntő határozat kelte a 2026. évi március hó 10. napja.
- [57] Terheltl II. r. vádlott hozzávetőlegesen három és fél éve áll büntetőeljárás hatálya alatt, melyből az elsőfokú bírósági eljárás hét hónapig tartott, az első- és másodfokú döntéshozatal között pedig négy hónap telt el.
- [58] Szükséges azonban megjegyezni, hogy az ügyben eljáró hatóságokat indokolatlan késlekedés vagy mulasztás nem terhelte, a büntetőeljárás során számottevő inaktív időszakok nem voltak kimutathatók. Ugyanakkor kiemelt tárgyi súlyú, számos vádlott bűnös magatartásával érintett, szerteágazó ügy felderítése volt szükséges.
- [59] Az időmúlás nyomatékát a fentiekben leírt körülmények együttesen határozták meg.
- [60] Az így pontosított büntetékiszabási körülmények figyelembevételével kellett a jogorvoslati kérelem által biztosított törvényes keretek között a másodfokú bíróságnak a szankciókról döntenie.
- [61] Az elsőfokú bíróság összetett – szabadságvesztést, pénzbüntetést, közügyektől és foglalkozástól eltiltást is tartalmazó – büntetési rendszert alkalmazott, mely lehetőséget biztosított a büntetékiszabási körülmények érvényre juttatására és a belső arányok betartására.
- [62] Ennek felülbírálata során a másodfokú bíróságot a Be. 595. § (1) bekezdése szerint kötötte a súlyosítási tilalom.
- [63] A büntetés kiszabását meghatározó tényezők figyelembevétele mellett, nem kifogásolható módon, de a Terheltl II. r. vádlottra vonatkozó jelentős méltányossággal járt el az elsőfokú

bíróság, amikor a Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *b)* pontja alapján eljárva az 5 év szabadságvesztés speciális büntetési minimumtól lefelé eltérve 3 év tartamú szabadságvesztést szabott ki.

- [64] A másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének [1930] bekezdéséből a jelen esetben irreleváns Btk. 82. § (2) bekezdés *c)* pontjára történt hivatkozást.
- [65] A szabadságelvonó szankció az elkövetési értéket figyelembe véve semmiképpen sem tekinthető eltúlzottan súlyosnak. A védő által kifogásolt belső arányosság elemzése körében kiemelést érdemel, hogy négyszázmillió forintot meghaladó vagyoni hátrány okozásához Terhelt1 II. r. (410.887.000 forint), Terhelt2 IV. r. *{az elsőfokú bíróság ítéletének számolási hibát tartalmazó [1816] bekezdésében leírtakkal szemben a történeti tényállásban rögzített vagyoni hátrány összege helyesen 413.212.000 forint}*, valamint Terhelt5 V. r. vádlott (439.503.000 forint) nyújtott szándékosan segítséget. A velük szemben kiszabott szabadságvesztés tartama sorrendben 3-3 év, illetve 2 év 6 hónap. Százmillió forintot meghaladó összegű vagyoni hátrányt rajtuk kívül Terhelt9 IX. r. vádlott okozott (221.777.000 forint), őt az elsőfokú bíróság 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A belső arányosság szempontjából összehasonlítható helyzetben – a vagyoni hátrány összegét szem előtt tartva – Terhelt1 II. r., Terhelt2 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlott volt, azonban a velük szemben alkalmazott jogkövetkezmények között nem figyelhető meg olyan mértékű eltérés, mely a büntetéskiszabási szempontokkal szembemenőnek bizonyulna. Az elsőfokú bíróság feladata, hogy az egyes vádlottakra vonatkozó büntetéskiszabási körülményeket egyenként és összességében elemezze.
- [66] A védő által a fellebbezés-indokolásban megjelölt külső arányosságot a bírósági gyakorlat éppen ezért nem veheti figyelembe. Sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem lehet abban a helyzetben, hogy más, akár az illetékességi területén belül, akár azon kívül már jogerősen befejezett büntetőeljárás eredményével hasonlítsa össze a fellebbezéssel sérelmezett ügydöntő határozatot. Tágan értelmezve mindez az egyedi döntéshozatal kiüresedéséhez, az egyedi ügyek konkrét körülményeinek negligálásához vezetne. A Pécsi Törvényszék hivatkozott 13.B.75/2024/2. számú határozata sem jelenthet – különösen a vagyoni hátrányok közötti számottevő különbségre figyelemmel – adekvát összehasonlítási alapot.
- [67] A nemében a büntetési célokat szolgáló, tartamában inkább enyhe, mint súlyos szabadságvesztés enyhítésére nem volt indok.
- [68] Törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a végrehajtandó szabadságvesztés mellett megállapította azt is, hogy a központi költségvetésnek 410.887.000 forint összegű vagyoni hátrány okozásához szándékosan segítséget nyújtó Terhelt1 II. r. vádlott méltatlan arra, hogy a közügyekben részt vegyen. Nem kifogásolható annak tartama sem.
- [69] Ugyanígy helye volt mind nemében, mind tartamában a foglalkozástól eltiltásnak. A fentiekben leírtak szerint a tettesként és a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette nem egy, hanem két rendbeli bűncselekménynek minősül. Az a körülmény, hogy a két bűncselekmény elbírálására két külön büntetőeljárásban került sor, melynek eredményeként 3, illetve 5 év tartamban szabta ki a jogalkalmazó a foglalkozástól eltiltást, nem eredményez a Btk. 53. § (2) bekezdését sértő jogkövetkezményt. Éppen ellenkezőleg, a különösen nagy érték felső határához közelítő összegben költségvetést károsító bűncselekményt elkövető személlyel szemben a társadalom védelme érdekében ez szükséges szankció.
- [70] Az elsőfokú bíróság ítéletének [26] bekezdésében rögzített jövedelmi-vagyoni körülmények nem alapozzák meg a Btk. 50. § (2) bekezdésére történt hivatkozást. Az alkalmi munkákból származó ismeretlen összegű jövedelem mellett a legfeljebb félmillió forint értékű Lada

típusú személygépkocsi – mint vagyon – nem tekinthető a pénzbüntetés szempontjából megfelelőnek.

- [71] A haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés mellett alkalmazandó pénzbüntetésnél a megfelelő jövedelem, kereset értelmezéséről szóló 25/2007. BK vélemény szerint a Btk. 50. § (2) bekezdésén alapuló pénzbüntetést csak akkor lehet kiszabni, ha a vádlottnak megfelelő keresete, jövedelme van, azaz a pénzbüntetést akár részletekben is, de képes megfizetni.
- [72] A konkrét ügy összes körülményei alapján – figyelemmel a végrehajtandó szabadságvesztés tartamára is – jelen esetben ez a feltétel nem áll fenn.
- [73] A Btk. 50. § (1) bekezdése szerinti pénzbüntetés kiszabásától a végrehajtandó szabadságvesztés tartamára figyelemmel nem várható a büntetés céljának további biztosítása, ráadásul a pénzbüntetés rejtett szabadságvesztésként nem szolgálhat.
- [74] Következésképpen a másodfokú bíróság a pénzbüntetés kiszabására és a meg nem fizetésének jogkövetkezményére vonatkozó rendelkezéseket mellőzte, ennyiben a büntetés enyhítését célzó fellebbezés eredményre vezetett.
- [75] A másodfokú bíróság az ítélet egyéb rendelkezéseivel egyetértett.
- [76] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsulésen a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben leírtaknak megfelelően megváltoztatta, az egyéb, törvényes rendelkezéseket pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

P é c s, 2026. március 10.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Bertaldó András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 17.B.298/2025/2. számú ítéletének Terhelt1 II. r. vádlottra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.III.12/2026/8. számú határozata folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2026. évi március hó 10. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke